

Мирна О. В.

к.е.н., доцент, доцент кафедри публічного
управління та адміністрування

Сафонова О. М.

здобувач вищої освіти СВО «Магістр»,
спеціальність «Публічне управління та адміністрування»

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава, Україна

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Одним зі стратегічних напрямів сучасної державної аграрної політики в Україні визнано активізацію державної підтримки сільськогосподарського виробництва. Цільовими векторами підтримки повинні бути: забезпечення населення країни якісними і доступними продуктами харчування; створення нових робочих місць на селі; збільшення надходжень від експорту продукції; забезпечення сільськогосподарського виробництва висококваліфікованими працівниками.

З цією метою поряд з іншими заходами необхідно передбачити збільшення бюджетного фінансування заходів щодо підтримки фермерських господарств за бюджетними програмами «Фінансова підтримка фермерських господарств» та «Надання кредитів фермерським господарствам», що сприятиме підтримці фермерів-початківців, створенню та розвитку сімейних ферм.

Державна підтримка фермерських господарств здійснюється через Український державний фонд підтримки фермерських господарств (Укрдержфонд), який є державною бюджетною установою та виконує функції з реалізації державної політики щодо фінансової підтримки становлення і розвитку фермерських господарств. Відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки

фермерським господарствам, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1102 [3], фермерським господарствам надається фінансова підтримка на поворотній основі та конкурсних засадах терміном до 5 років у сумі до 250 тис. грн за бюджетною програмою «Надання кредитів фермерським господарствам». У спеціальному фонді державного бюджету на 2016 р. за бюджетною програмою КПКВК 2801460 «Надання кредитів фермерським господарствам» передбачено асигнування в обсязі 15,8 млн грн (табл. 1) [1].

Таблиця 1

Розподіл коштів, передбачених в державному бюджеті на фінансову підтримку фермерських господарств на поворотній основі, 2014-2016 рр.

Регіон	Обсяг фінансової підтримки фермерських господарств на поворотній основі, тис. грн			Структура планових надходжень в регіональному розрізі, %			Відхилення 2016 р. від 2014 р., %
	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	
АР Крим	513,4	0,0	0,0	1,8	0,0	0,0	х
Вінницька область	1900,0	1792,0	1159,6	6,8	7,0	7,3	-39,0
Волинська область	421,3	394,2	265,8	1,5	1,5	1,7	-37,0
Дніпропетровська область	2491,5	2260,5	1301,9	8,9	8,8	8,2	-47,7
Донецька область	1118,7	988,2	558,4	4,0	3,9	3,5	-50,0
Житомирська область	438,0	407,0	261,0	1,6	1,6	1,6	-40,4
Закарпатська область	139,5	120,3	74,4	0,5	0,5	0,5	-46,7
Запорізька область	1587,5	1328,6	754,6	5,7	5,2	4,8	-52,5
Івано-Франківська область	237,2	225,3	148,7	0,9	0,9	0,9	-37,3
Київська область	1230,4	1131,5	721,4	4,4	4,4	4,6	-41,4
Кіровоградська область	2600,3	2531,8	1567,7	9,3	9,9	9,9	-39,7
Луганська область	1372,6	1287,7	743,5	4,9	5,0	4,7	-45,8
Львівська область	1065,7	908,8	539,4	3,8	3,6	3,4	-49,4
Миколаївська область	1618,2	1520,6	909,6	5,8	5,9	5,7	-43,8
Одеська область	1799,5	1838,1	1240,2	6,4	7,2	7,8	-31,1
Полтавська область	1607,0	1559,0	908,0	5,8	6,1	5,7	-43,5
Рівненська область	287,4	253,5	164,5	1,0	1,0	1,0	-42,8
Сумська область	697,5	704,0	477,7	2,5	2,8	3,0	-31,5
Тернопільська область	717,0	629,8	398,6	2,6	2,5	2,5	-44,4
Харківська область	1406,2	1454,1	949,2	5,0	5,7	6,0	-32,5
Херсонська область	1423,0	1246,7	708,7	5,1	4,9	4,5	-50,2
Хмельницька область	1068,6	1003,5	673,9	3,8	0,4	4,1	-36,9
Черкаська область	1233,2	1159,7	716,6	4,4	4,5	4,5	-41,9
Чернівецька область	262,3	233,0	155,0	0,9	0,9	1,0	-40,9
Чернігівська область	664,0	622,1	420,8	2,4	2,4	2,7	-36,6
Разом	27900,0	25600,0	15819,2	100,0	100,0	100,0	-43,3

Джерело: розраховано авторами за даними [2]

На 2017 р. плановий обсяг державного фінансування зріс до 65,0 млн грн, що в 4 рази більше порівняно з попереднім роком. На одержання такої підтримки претендувало 308 фермерських господарств, 202 з яких її отримали, тобто вдалося задовольнити 70,0 % заявок, з Луганської та Донецької областей задовольнили 100,0 % заявок. Укрдержфонд у 2017 р. на 100,0 % виконав план з повернення коштів до Державного бюджету.

На виконання Програми розвитку та підтримки аграрного комплексу Полтавщини за пріоритетними напрямками на період до 2020 року ТОВ «Полтавська обласна сільськогосподарська дорадча служба» у 2016 р. змотивовано до участі в проекті розвитку сімейних ферм, що впроваджується міжнародним благодійним фондом «Добробут громад», 20 родин для створення молочних сімейних ферм, що отримали від інвестора обладнання (поїлки, мати для лежання, систему вентиляції приміщення тощо). Кожна з сімей отримала від інвестора обладнання на суму близько 6 тис. доларів США. Здійснено дорадчий супровід під час будівництва та облаштування 2-х молочних сімейних ферм канадського типу. Вартість кожної з них складає близько 26 тис. доларів США. Взагалі за напрямком розвитку сімейних ферм у 2016 р. в Полтавську область залучено більше 4,3 млн грн інвестицій [3].

Державна підтримка сільськогосподарських підприємств, зокрема фермерських господарств, – широковідомий в світовій практиці державного управління протекціоністський захід підтримки вітчизняних агровиробників з метою зміцнення продовольчої безпеки та захисту національних інтересів. Тому Український державний фонд підтримки фермерських господарств як державна установа повинен і надалі ефективно функціонувати в площині державної політики щодо підтримки становлення і розвитку фермерських господарств, виконуючи при цьому суспільно корисну місію.

Список використаної літератури

1. Державна підтримка фермерських господарств // Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс] –

Режим доступу : <http://www.minagro.gov.ua/node/3720> (дата звернення 26.03.2018)

2. Загальна інформація щодо поворотної фінансової допомоги 2016 // Офіційний сайт Українського державного фонду підтримки фермерських господарств [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://udf.gov.ua/node/566> (дата звернення 26.03.2018)

3. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам : Постанова КМУ від 25.08.2004 № 1102 // Офіційний сайт ВРУ [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1102-2004-%D0%BF> (дата звернення 26.03.2018)

4. Стан виконання в 2016 році Програми розвитку та підтримки аграрного комплексу Полтавщини за пріоритетними напрямками на період до 2020 року // Офіційний сайт Департаменту агропромислового розвитку Полтавської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://apk.adm-pl.gov.ua/> (дата звернення 26.03.2018)